

Excellent vakmanschap: Een concept voor de toekomst

*Het excellentieplan van het ROC van Amsterdam
onderdeel van
'Aanloop naar een Kwaliteitssprong',
een faciliterend kwaliteitsplan 2015-2018*

Voorwoord

“The course of one’s life is like the ascent of a mountain. Although a climber may have the privilege of standing on top, it takes a team to get him there.” (Erik Weihenmayer -Touch the top of the world, 2002)

Wat verwachten we van de werknemers van de toekomst? Dat ze genoeg vakkennis hebben en braaf doen wat de baas zegt? Is dat nog voldoende in een globaliserend werkveld waarin steeds vaker interdisciplinair samengewerkt wordt? Of hebben we mensen nodig die over de grenzen van hun vak heen durven te kijken en met originele acties en creatieve inzichten proberen om hun werkzaamheden op een hoger plan te brengen? Niemand weet nu wat wijsheid is, want we weten niet voor welke banen we de huidige studenten precies opleiden. Maar dat ze in de toekomst zoveel mogelijk *21st Century skills*¹ nodig zullen hebben is algemeen bekend. Excellent onderwijs is een krachtig middel om zowel studenten als docenten te helpen bij de ontwikkeling van die *21st Century skills*.

Excellent vakmanschap in het ROC van Amsterdam begint bij een team van bevlogen docenten en vertegenwoordigers van bedrijven of het bedrijfsleven, die samen talentvolle studenten uitdagen tot excellentie .

Het ROC van Amsterdam trekt samen op met ROC van Flevoland om de krachten te bundelen waar dat kan. De ervaringen worden gedeeld, de (concept) definities zijn gelijk en gezamenlijk worden vanuit de ervaringen kwaliteitscriteria ontwikkeld. Ook op het gebied van onderzoek is samenwerking.

---

¹ <http://www.21stcenturyskills.nl/>

Inhoudsopgave

Hoofdstuk	Pagina
1. Aanleiding	4
2. Inleiding	4
3. Metropoolregio Amsterdam	4
4. Ontwikkelingen ROC van Amsterdam	5
5. Excellentie plan en planvorming	6
5.1 Waaron een excellentie plan	6
5.2 Planvorming	6
6. Excellent vakmanschap, visie en ambitie en criteria	7
7. Thema's	8
7.1 Certificaten in samenwerking met de branche - meester gezels	8
7.2 Internationalisering	9
7.3 Extra curriculair programma	10
7.4 Extra zware stage	11
7.5. Wedstrijden	11
7.5.1. Skills vakwedstrijden: toneel voor excellentie	11
7.5.2. Wedstrijden die worden georganiseerd met de branche luchtvaart	13
8. Haalbaarheid en draagvlak	13
9. Sturing en duurzaamheid	13
9.1 Sturing	13
9.2. Duurzaamheid	14
10. Kennisdeling	14
11. Financiën	15
12. Evaluatie en onderzoek	15
Bijlagen:	16
1. Overzicht concept definities excellentie	16
2. Excellentieplan in acties per thema	18
3. Financiën: aanvraag middelen verdeeld over de thema's	26

1. Aanleiding

Excellent vakmanschap in de Regeling Kwaliteitsafspraken mbo

In de beleidsbrief van de minister van juni 2014 'Ruim baan voor vakmanschap: een toekomstgericht mbo', heeft de minister aangegeven dat zij een extra impuls wil geven aan excellentie. Deze wens van de minister en de daaruit voortvloeiende kwaliteitsafspraken voor Excellentie sluiten vrijwel naadloos aan op de bredere initiatieven en ontwikkelingen die al rond dit thema zijn gestart in het ROC van Amsterdam en past goed in de fase waarin het ROC van Amsterdam zich nu bevindt. Zoals in hoofdstuk 1.5 van 'Aanloop naar een Kwaliteitssprong', het kwaliteitsplan van het ROC van Amsterdam wordt beschreven, is het nu de tijd om te kijken welke kansen onderwijsteams studenten kunnen bieden ten behoeve van 'verdraaid goed onderwijs', waarbij de kaders en de plan- cyclus ondersteunend zijn.

2. Inleiding

Binnen het ROC van Amsterdam worden er bij opleidingen, domeinen en MBO Colleges al jaren programma's aangeboden voor excellente mbo studenten. Voorbeelden zijn internationale stages bij de opleidingen hotelmanagement, toerisme en luchtvaartdienstverlening. De BTEC Level 3 Extended Diploma btec² programma's bij de opleidingen International Business Studies. Tevens doen opleidingsteams (techniek, horeca, grime, koken & gastheerschap) mee met skills en andere branche gerelateerde wedstrijden. Ook participeren excellente studenten in de sterklas van de opleiding Gespecialiseerd Kok of bereiden ze zich voor op doorstroom naar bachelor programma's bij buitenlandse universiteiten. 'Last but not least' zijn de artiesten opleidingen van het ROC van Amsterdam bij uitstek een voorbeeld van opleidingen die uitdagend onderwijs bieden aan een selecte groep van excellente studenten.

3. De Metropoolregio Amsterdam

De laatste paar jaar wordt de vraag naar excellent, innovatief en internationaal vakmanschap vanuit het bedrijfsleven steeds zichtbaarder omgezet in samenwerking met het MBO. De Jeansschool van het ROC van Amsterdam is daar een aansprekend voorbeeld van. Tevens heeft het ROC van Amsterdam sinds 2013 een Centrum voor Innovatief Vakmanschap voor de creatieve industrie, met als doel talentontwikkeling en innovatie te creëren samen met toonaangevende bedrijven. Het ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland participeren in dit kader ook in het regioplan 'werk maken van talent' dat de Amsterdam Economic Board (board) namens de Metropoolregio Amsterdam heeft ingediend. De internationale samenwerking van de mbo colleges van het ROC van Amsterdam is merendeels binnen Europa. Recent is echter vanuit het domein horeca en toerisme ook de samenwerking met China gestart.

Boardplan Human Capital Metropool regio Amsterdam

De Amsterdam Economic Board (board) stimuleert innovatie en samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid in de metropoolregio Amsterdam. Het Metropoolgebied strekt zich globaal uit van IJmuiden tot Lelystad en van Purmerend tot Haarlemmermeer en heeft circa 2,4 miljoen inwoners. De bestuurders en ceo's van de regio hebben de strategie voor de economische ontwikkeling van deze regio bepaald. Deze strategie is vastgelegd in de 'Kennis & Innovatieagenda' en het 'Boardplan 2014-2020'.

---

² BTEC Level 3 Extended Diploma is een internationale erkende kwalificatie

Onderdeel van het boardplan 2014-2020 is het in juni 2013 vastgestelde Board programma Human Capital. In het kader hiervan wordt gewerkt aan:

- De aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt:
  - o nieuwe partnerships onderwijs-bedrijfsleven,
  - o een doelmatige opleidingsinfrastructuur,
  - o voldoende instroom en doorstroom van studenten.
- Talent ontwikkelen: meer rendement halen uit talent door excellentie te ondersteunen. Daarom wordt ingezet op o.a. de realisatie van Centers of Expertise, Centra voor Innovatief Vakmanschap en nieuwe excellentieprogramma's.
- Internationaal talent.

Als strategische ontwikkeling en als instrument voor het realiseren van de doelen van het Board programma Human Capital, wordt ingezet op 'Regioregie Onderwijs & Arbeidsmarkt'. Het concept van Regioregie gaat uit van regionaal maatwerk bij het ontwikkelen van nieuwe concepten in onderwijs en scholing en van regionale integratie en coördinatie van bestaande ideeën en programma's. Het ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in de stuurgroep Human Capital van de Amsterdam Economic board en werken hier aan mee.

4. Ontwikkelingen ROC van Amsterdam

De hiervoor genoemde vraag naar excellent, innovatief en internationaal vakmanschap ten behoeve van een zich steeds sneller veranderende arbeidsmarkt vertaalt zich niet alleen in nieuwe vormen van samenwerking met het bedrijfsleven maar roept, intern voor het ROC, ook de vraag op, wat dit betekent voor het onderwijs aanbod voor onze excellente mbo student. De mbo student die voorbereid moet worden op een arbeidsmarkt die vraagt om excellente vakmensen, met de capaciteit om over de grenzen van hun vak heen te kunnen kijken en creatieve inzichten om kunnen zetten in het op een hoger plan brengen van hun werk nu, of straks in een baan die nu nog niet bestaat. Als antwoord hierop zijn er in het ROC van Amsterdam al een aantal initiatieven gestart dat expertise en netwerken bundelt om goed in te kunnen spelen op deze ontwikkeling. In 2014 is één MBO College bestaande uit 7 teams en 14 opleidingen gestart met opleiding overstijgend aanbod van extra modules voor alle opleidingen. Vanaf leerjaar 1 van het cohort 2014 is gestart met modules ondernemende vaardigheden voor alle opleidingen en vanaf september 2015 wordt gestart met extra modules voor de excellente student.

Een vertegenwoordiger van het ROC van Amsterdam heeft geparticipeerd in de landelijk werkgroep excellentie in het kader van het project Stimulering LOB in het MBO. De daar verkregen inzichten zijn gebruikt voor het excellentie plan.

Binnen het ROC van Amsterdam zijn er drie MBO Colleges waar al veel ervaring is met internationalisering. Deze MBO Colleges hebben namens het ROC van Amsterdam een visie op internationalisering ontwikkeld en zijn bezig hun expertise en internationale netwerken samen te brengen ten behoeve van professionalisering, innovatie en uitbreiding van de activiteiten binnen het ROC van Amsterdam.

In juni 2014 heeft het ROC van Amsterdam voor het eerst het evenement 'verrassend vakmanschap' georganiseerd. Tijdens dit evenement presenteerde 10 excellente examenkandidaten zich met hun

excellentie project aan vertegenwoordigers van bedrijfsleven en gemeente. Voor de student was dit een kans om zich als excellente mbo student binnen hun vakgebied te presenteren en in gesprek te gaan met de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven over hun eigen toekomst als zelfstandig ondernemer of excellente vakman. De bedrijven maakten kennis met de excellente mbo-er. Onze excellente studenten worden ook altijd gepresenteerd op de pagina 'Wall of Fame' van de website van het ROC van Amsterdam.

5. Excellentieplan en planvorming

5.1. Waarom een Excellentieplan

De fase waarin het ROC van Amsterdam zich nu bevindt zoals beschreven in de 'Aanloop naar de Kwaliteitsprong', de ervaring die er al is en de initiatieven die gestart zijn rond excellentie en internationalisering, gekoppeld aan de wens van de minister om een extra impuls te geven aan excellentie in het mbo, inspireert tot verdere bundeling van krachten en het delen van expertise en netwerken en tot de versnelling van de ontwikkelingen en plannen op dit thema.

Dat betekent dat op dit moment bijna alle mbo colleges met een aantal opleidingen de ambitie hebben om op basis van de beschikbare kennis en ervaring en de passie van professionele docenten excellentie trajecten verder vorm te geven. Tevens zullen de kansen die deze impuls geven 'het gesprek' hierover met het (regionale) bedrijfsleven versterken. Daarmee zal het onderwijs uitdagender worden en het profiel van een excellente mbo student concreter en ook zichtbaarder worden.

In dit Excellentieplan zal worden beschreven wat onze ambitie is en hoe we die ambitie willen bereiken. Op welke wijze we samenwerken met onze stakeholders en hoe we gaan sturen op deze ambitie? En op welke wijze zorgen we voor duurzaamheid en kwaliteitsborging? Tevens geeft het per thema aan waarom wij hier op gaan inzetten en wat we gaan doen. In bijlage 2 wordt per thema een samenvatting van de projecten gegeven. Volledig uitgewerkte plannen per MBO college zijn desgewenst beschikbaar.

5.2 Planvorming

Het ROC van Amsterdam bestaat uit 9 MBO Colleges die samen circa 300 crebo-opleidingen aanbieden voor circa 26.000 studenten. Binnen het ROC van Amsterdam is de realisatie van 'klein binnen groot' tot uiting gekomen door de vorming van MBO Colleges met een eigen profiel binnen de instelling. Daarnaast is het uitgangspunt dat eigenaarschap voor het onderwijs bij de onderwijsteams ligt. Eigenaarschap betekent voor de onderwijsteams binnen de MBO Colleges ruimte om te handelen binnen een organisatie die dit handelen faciliteert. Maar eigenaarschap betekent ook verantwoordelijkheid. Binnen de teams, tussen teams en met management en bestuur vindt het gesprek plaats over goed onderwijs en wat is bereikt.

Deze sturingsfilosofie en de schaalgrootte is de basis voor de planvorming geweest. Dat heeft als resultaat dat de plannen in zorgvuldig overleg tussen opleidingsteams en de directies van de betreffende MBO Colleges zijn gemaakt en dat er op meerdere thema's van het excellentie plan is ingezet. Binnen het ROC van Amsterdam is er ervaring en expertise op alle thema's.

Er is een taskforce³ samengesteld die het op zich heeft genomen om namens het ROC van Amsterdam en het ROC van Flevoland de plannen te beoordelen en waar nodig bij te stellen. Daarbij is de toetsing op basis van de uitgangspunten van de minister (verzwaring, zichtbaarheid,

---

³ De taskforce bestaat uit vertegenwoordigers van ROC van Amsterdam en ROC van Flevoland en voert de opdracht uit namens de Raad van Bestuur.

professionele docenten, haalbaarheid en duurzaamheid) gehanteerd. Tevens is er namens beide ROC's een ambitie en visie vastgesteld en zijn criteria opgesteld voor de ontwikkeling van beleid. In september 2015 zal er, na goedkering van het plan door de minister, gestart worden met de nu beschreven initiatieven. In 2016 zullen bij alle MBO Colleges excellentieprojecten 'draaien'.

6. Excellent vakmanschap, visie en ambitie en criteria

Visie

In de visie van het ROC van Amsterdam staat:

Wij verzorgen onderwijs dat je uitdaagt je te ontwikkelen tot gewaardeerd vakman, actief burger en succesvol student.

Ter verfijning van deze visie is een definitie van de excellente student vastgesteld. Daarvoor zijn de inzichten en de conclusies van de werkgroep Excellentie van MBO diensten gebruikt. Zie bijlage 3.

Een excellente student is een kritische beroepsbeoefenaar die meer uitdaging zoekt dan het gangbare curriculum aanbiedt.

Het gaat om studenten die het beste uit zichzelf willen halen, helemaal voor de opleiding willen gaan, echt gemotiveerd zijn en zelfsturend handelen. Toegespitst op excellentie is de visie als volgt.

Wij verzorgen onderwijs dat je ook uitdaagt om te excelleren en je te ontwikkelen tot een excellente vakman/vrouw, actief en internationaal georiënteerde burger en succesvol student.

Ambitie

Het ROC van Amsterdam streeft erna om al haar studenten zoveel als mogelijk uit te dagen het beste uit zichzelf te halen. Voor sommige studenten gaat dit verder dan alleen maar het behalen van hun diploma op het voor hun meest geschikte niveau. Om ook deze groep (excellente) studenten te motiveren om het beste uit zichzelf te halen heeft het ROC van Amsterdam voor ieder MBO College dan wel mbo domein aantrekkelijke en uitdagende excellentie-trajecten vormgegeven. Deze trajecten zijn een verzwaring van het bestaande curriculum en kunnen verbredend dan wel verdiepend zijn. Ze zijn ontwikkeld en worden uitgevoerd in samenspraak met brancheverenigingen, het bedrijfsleven en/of regionale samenwerkingsverbanden.

Op weg naar criteria

De hiervoor beschreven visie en ambitie vragen ook om criteria ten behoeve van erkenning en kwaliteit en uiteindelijk excellentie trajecten met een civiele waarde. Daarvoor is inzicht nodig in een aanbod dat uitdaagt tot excellentie, consensus ten aanzien van de professionaliteit van de begeleidende docenten en een omgeving die excelleren mogelijk maakt. Hiervoor zijn 'concept definities' vastgesteld. Doel is om op basis van deze concept definities gedurende looptijd van het plan standaarden te creëren als het gaat om excellentie. In bijlage 1 zijn deze concept definities uitgewerkt.

7. Thema's

De door de minister gedefinieerde thema's voor excellentie in het beoordelingskader voor excellentie bieden aanknopingspunten voor de diverse beroepsopleidingen van het ROC van Amsterdam. In dit hoofdstuk wordt per thema beschreven welke initiatieven er al zijn rond deze thema's en wat de ambities zijn als het gaat om uitbreiding of verbetering en hoe dit vorm wordt gegeven. Daarnaast zal in het kader van Skills, een meer omvangrijke deelname van studenten aan vakwedstrijden bijdragen aan een klimaat dat uitdaagt tot excellentie.

7.1 Certificaten in samenwerking met de branche - meester gezelschap

Talentvolle mbo-studenten moeten een ambitieus onderwijsprogramma aangeboden krijgen. Ook moeten toptalenten de mogelijkheid krijgen om na hun mbo-diploma binnen hun vakgebied door te groeien naar excellent vakmanschap, het meesterschap.

Scholen en branches zijn het erover eens dat de verantwoordelijkheid voor de meestertitel primair bij de branches ligt. De mbo-scholen kunnen talentvolle leerlingen wel tijdens de studie voorbereiden op een traject richting de meestertitel. Het stimuleren van excellent vakmanschap binnen het onderwijs ligt immers in elkaars verlengde. Scholen zullen als eerste toptalenten traceren en al in een vroeg stadium een verzaamd curriculum aanbieden, dat rekening houdt met de standaard voor excellentie zoals gedefinieerd in de meestertitel in een branche. Het ROC van Amsterdam zal de kennis en ervaring die er op dit gebied is binnen de instelling, benutten ten behoeve van verdere verbetering, professionalisering en verbreding. Daarnaast zal onderzocht worden hoe dit verder uitgebreid kan worden naar andere sectoren. Daarbij wordt uiteraard aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

Een voorbeeld van een route naar een meesterstitel is het initiatief van de ROC's samen met de branche organisatie KHN (Koninklijke Horeca Nederland) om te onderzoeken of een koppeling te maken is tussen de uitverkiezing tot Markante Horecaondernemer (een prijs die KHN tweejaarlijks toekent aan zeer succesvolle horecaondernemers) en excellent vakmanschap. En zo te kunnen komen tot een meestertitel. Op basis van de kwaliteiten van succesvolle, Markante Horecaondernemers, kan dan een nieuwe standaard worden ontwikkeld voor innovatief ondernemerschap die bruikbaar is in het beroepsonderwijs en een basis biedt voor de introductie van een titel Meester Horecaondernemer. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met SVH, de beheerder van de meestertitels horeca.

KHN en SVH zoeken hierin de samenwerking met ROC's die in hun eigen onderwijsprogramma's willen inzetten op excellentie in het (horeca)ondernemerschap, bijvoorbeeld met speciale lesmodules, lesmateriaal en gastlessen door succesvolle ondernemers. Op deze wijze leggen branche en onderwijs gezamenlijk een basis voor een doorlopende leerweg talentontwikkeling die uiteindelijk kan resulteren in een meestertitel.

In bijlage 2 staan een korte samenvattingen per project evenals een indicatie van het aantal betrokken studenten en (indien van toepassing) van docenten

7.2 Internationalisering

Visie internationalisering ROC van Amsterdam

De globaliserende samenleving en het steeds internationaler georiënteerde bedrijfsleven vragen om afgestudeerden die hun vak verstaan, ondernemend, creatief en internationaal en intercultureel georiënteerd zijn. Internationalisering is het middel om alle studenten internationaal en intercultureel competent te maken, is daarom een integraal onderdeel van het onderwijsprogramma en draagt bij aan de verhoging van de onderwijskwaliteit. Dit stelt nieuwe eisen aan medewerkers en studenten, die zich daarvan bewust dienen te zijn en vraagt om een kwalitatief hoogwaardig en goed geborgd onderwijsprogramma dat aanzet tot excellentie.

De afgelopen decennia is duidelijk geworden dat het speelveld waarin de economie, de politiek en de maatschappij zich bewegen, meer en meer in een internationale context is terechtgekomen. Globalisering treedt het lokale werk- en leefdomein binnen. Deze ontwikkelingen hebben onherroepelijk effecten op de burger, de (toekomstige) werknemer of ondernemer. Het beroepsonderwijs bij het ROC van Amsterdam en het ROC van Flevoland bevindt zich in de metropool Amsterdam met zijn vele nationaliteiten, internationale activiteiten en netwerken en vormt een onlosmakelijk onderdeel binnen deze internationale wereld. De student van vandaag is de werknemer, ondernemer van morgen en zal zich moeten verhouden tot de eisen die deze internationale context stelt aan persoonlijke en professionele ontwikkeling en kwaliteiten.

Internationalisering is niet alleen over de grens maar om de hoek van iedere straat te vinden en heeft in het ROC van Amsterdam altijd deel uitgemaakt van het beroepsonderwijs. Als voorbeelden kunnen genoemd worden: de BTEC-programma's, internationale stages, internationale netwerken, uitwisselingsprogramma's en programma's op basis van Europese mobiliteitssubsidies.

Inmiddels is in de discussie over internationalisering de aandacht verschoven van activiteiten naar (leer)uitkomsten, van mobiliteit naar het curriculum en in toenemende mate naar employability. Ook de groep die gedurende hun hele studie in Nederland blijft, hoort internationale en interculturele vaardigheden op te doen. Deze 'internationalisation at home' wordt gezien als complementair aan fysieke uitgaande mobiliteit en wordt onder meer bewerkstelligd door bestaande vakinhoud in een internationale en interculturele context te plaatsen. Voor het breder verweven van internationale en interculturele competenties dient aandacht te worden besteed aan de didactiek en taalvaardigheid van het eigen onderwijspersoneel. Tevens is het stadium waarin internationalisering in het mbo zich zou moeten beperken tot alleen de grenslanden of tot 'internationalisation at home' definitief voorbij. De wereld is de afgelopen decennia veranderd, ook voor vaklieden. Het steeds internationaler georiënteerde bedrijfsleven vraagt ook van hen andere competenties dan rond de eeuwwisseling. Ook mbo-studenten moeten worden voorbereid op een dynamische arbeidsmarkt die al lang niet meer begrensd is tot Nederland.

De bestaande netwerken en de expertise van het ROC van Amsterdam op het gebied van internationalisering worden gebundeld om op basis van de hierboven genoemde visie internationalisering verder te ontwikkelen. In het kader van het excellentie programma zal deze kennis gebruikt worden om de het aantal BTEC opleidingen te vergroten en bij docenten en studenten de mobiliteit te verhogen. De kwaliteit van de stage in het buitenland is daarbij een belangrijk aandachtspunt.

Drie MBO Colleges van het ROC van Amsterdam gaan hier het voortouw in nemen en direct investeren in de verdere uitrol van internationale programma's. Andere MBO Colleges zullen geleidelijk aanhaken. Daarbij zal uiteraard gebruik gemaakt worden van de beschikbare subsidies zoals Erasmus. Er wordt ook onderzocht of er geparticipeerd kan worden in het 'shadowing' programma met China.

In bijlage 2 staat een overzicht van de projecten met een korte samenvatting evenals een indicatie van het aantal studenten en docenten.

7.3 Extra curriculaire programma

De minister heeft dit thema beschreven als 'een extra onderdeel van het onderwijsprogramma, waarbij docenten een beroep doen op het eigen initiatief en ondernemend gedrag van studenten (bijvoorbeeld de productie van een businessplan of een masterclass)'.

Voor veel opleidingsteams is dit een zeer inspirerend thema. Dit thema geeft de mogelijkheid buiten de geboonde paden en samen met bedrijven of branches en onze excellente studenten flexibel in te spelen op innovatieve interessante projecten en ontwikkelingen. Dit thema sluit naadloos aan op de het besluit van de Amsterdam Economic Board (board) om als onderdeel van het Human Capital programma van de board te onderzoeken of het mogelijk is een extra curriculaire programma met certificaat te ontwikkelen voor de excellente mbo student in de Metropool regio Amsterdam. Het ROC van Amsterdam werkt daar aan mee. De expertise van bij de board opgebouwde kennis en capaciteit zullen bijdragen aan de duurzaamheid en aan de uiteindelijke civiele waarde van deze extra curriculaire programma's.

De beschreven extra curriculaire programma's kunnen zich op termijn door ontwikkelen in het kader van certificaten in samenwerking met de branche. Deze programma's kunnen vanwege het cross sectorale of wat meer generieke karakter wel herkend en erkend worden door het bedrijfsleven maar hoeven niet direct sector specifiek te zijn. De programma's zijn een mix van stage, onderzoek, masterclasses en projecten.

De in bijlage 1 beschreven criteria in de vorm van concept definities zullen gebruikt worden om hier een kwaliteitsnorm voor te ontwikkelen. In bijlage 2 staat een korte samenvatting per project evenals een indicatie van het aantal betrokken studenten en docenten.

Zorgpact

In april 2015 hebben de ministers van OCW en VWS het advies van de commissie 'Innovatie Zorgberoepen & Opleiding' aangeboden aan de Tweede Kamer. In de brief van beide ministers wordt een Zorgpact aangekondigd naar analogie van het Techniekpact. Het ROCvA gaat aansluitend hierop inzetten op een excellentieprogramma "Zorg", zodra het Zorgpact vorm heeft gekregen (vanaf 2016). Met een verzaamd programma voor excellente studenten kan het 'Multidisciplinair en interprofessioneel' leren en opleiden vorm krijgen met het oog op de zorg van de toekomst (zie advies van de commissie). Ervaringen kunnen de ontwikkeling van het zorgonderwijs voeden.

7.4 Extra zware stage

Binnen het ROC van Amsterdam is er één initiatief dat valt onder dit thema. Daarbij sluit de opleiding Sport op een zeer gestructureerde wijze aan bij de vraag van het werkveld naar een excellente niveau 4 mbo student die middels de stage op onderdelen niveau 5 op het gebied van top sport coaching zal bereiken bij het succesvol voltooien van de stage. Zie bijlage 2 voor meer details.

7.5 Wedstrijden

Opleidingen die deelnemen aan vakwedstrijden scheppen daarmee een klimaat dat uitdaagt en (potentiële) excellentie zichtbaar maakt voor studenten, docenten en bedrijfsleven zoals hieronder ook verder wordt toegelicht. Het ROC van Amsterdam wil met het stimuleren van wedstrijden een brede impuls geven aan uitdagend onderwijs, studenten de gelegenheid geven voor excellentie te gaan. Tevens schept het de kans met meer branches in gesprek te gaan over meester-gezel constructies op basis van excellentie van mbo studenten die zichtbaar wordt door succesvolle deelnamen aan de wedstrijden en docenten die dit willen en kunnen begeleiden.

Het ROC van Amsterdam onderscheidt hierin twee categorieën:

1. Opleidingen die mee doen aan skills (zie 7.5.1)
2. Opleidingen die mee doen met vakwedstrijden in samenwerking met bedrijven die (nog) niet meedoen met skills (zie 7.5.2)

7.5.1 Skills-vakwedstrijden: toneel voor excellentie

Het verhogen van de kwaliteit en de excellentie in het beroepsonderwijs kan niet zonder een uitdaging. Een uitdaging niet alleen voor studenten maar ook voor de docententeams. Dit geldt bijvoorbeeld voor de vakwedstrijden zoals Skills Netherlands die al sinds jaar en dag samen met verschillende partners organiseert. Deze vakwedstrijden tonen alleen het vakmanschap van de studenten maar ook van de docententeams en de stagebedrijven achter de studenten. Door de vakwedstrijden te organiseren op open dagen is het ook mogelijk om vmbo-leerlingen en hun ouders voor het beroep en de opleiding te interesseren (in het kader van Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding). Tot slot is het een uitdaging voor de branches zowel vanuit werkgevers als werknemers om na de landelijke finale de nationale winnaars te meten met de buurlanden. De hoeveelheid betrokken partijen; scholen met docententeams, studenten (en ouders), leerbedrijven met leermeesters, branches met werkgevers- en werknemersorganisaties en het ministerie van OCW maakt de organisatie van vakwedstrijden een complexe zaak. Je hebt iedereen nodig om werkelijk uitdagende wedstrijden te organiseren waar studenten kunnen excelleren en tegelijk de overige betrokkenen zich allemaal 'eigenaar' voelen en de wedstrijden gebruiken in de eigen (media) kanalen om te tonen welke kwaliteit in het beroepsonderwijs zit. Vakwedstrijden zijn dan met ieders medewerking het toneel waar studenten uit het beroepsonderwijs hun excellentie kunnen laten zien.

Gezamenlijke inzet om vanuit een breedte strategie meer te excelleren

Dit alles overwegend hebben de mbo-scholen, verenigd in de MBO Raad besloten om in gezamenlijkheid een deel van het excellentiebudget te besteden aan de vakwedstrijden. De wedstrijden waren er wel maar in aantal beperkt (ongeveer 20) en een beperkt aantal scholen en branches participeerden. Nu valt er met het tijdelijke excellentiebudget een stevige impuls te geven aan het breed uitrollen van de vakwedstrijden in het format van Skills Heroes. De mbo-scholen hopen hiermee ook alle mbo-branches met sociale partners zoveel als mogelijk te betrekken bij de vakwedstrijden. Het voor vier jaar beschikbare excellentiebudget is een ideale gelegenheid om op

een structureel hoger niveau te komen: over de volle breedte van het mbo, een breedte strategie. Vanuit deze breedte kan er werkelijk geëxcelleerd worden en kan het beroepsonderwijs in Nederland op een hoger plan komen. We willen winnen toch; als student, docententeam, leerbedrijf, school en als branche?

Doel, resultaat en werkwijze

Het *doel* in het kader van excellentie is de deelname aan vakwedstrijden aanmerkelijk te vergroten. In vier jaar tijd willen we de vakwedstrijden breed uitrollen binnen de school (teams en regionale leerbedrijven) en verbreden over alle mbo-branches met sociale partners.

De volgende *resultaten* staan voor ogen:

- Over vier jaar in 2019 zijn er over zoveel mogelijk beroepsopleidingen vakwedstrijden die met een landelijke manifestatie afsluiten.
- Het gevoel van eigenaarschap moet zoveel mogelijk door alle partijen gedragen worden, SBB kan hierbij dienen als overlegplatform voor de verdere uitrol.
- Meer docenten (teams) en leerbedrijven zijn hierdoor betrokken bij de ontwikkeling van wedstrijdopdrachten/schoolvakwedstrijden en excellentieontwikkeling studenten.
- Het stimuleren van de professionalisering bij docententeams doordat 'hun' studenten zich meten met anderen.
- Het contact met het regionale bedrijfsleven intensiveert door de deelname van 'hun' studenten.
- Vakwedstrijden stimuleren per branche de kennisontwikkeling en –uitwisseling met andere scholen over excellentie, vakmanschap, talentontwikkeling en vakinhoud en –didactiek. Het is als het ware een kwalitatieve benchmark tussen de sectorale beroepsopleidingen.
- Vakwedstrijden maken het ook mogelijk door de Euro- en WorldSkills om per branche het niveau van het nationale beroepsonderwijs te vergelijken met het buitenland.
- Vakwedstrijden zijn ook uitstekend te benutten in de kader van LOB. De contacten met het toeleverend en aanpalend onderwijsveld kunnen hierdoor verdiepen en verbeteren.
- Een verbetering het imago van beroepsonderwijs door het daadwerkelijk voor het voetlicht brengen van excellent vakmanschap.

Dit alles te bereiken door als mbo-school vier jaar lang te participeren in de Skills vakwedstrijden. De bijdrage aan Skills is voor de ondersteuning en het organiseren van de regionale en landelijke wedstrijden. De eigen schoolwedstrijden organiseert de school zelf, hiertoe wordt ook een deel van het excellentiebudget ingezet.

Rol Skills Netherlands en rol SBB

De bovenstaande resultaten zijn alleen te bereiken in nauw overleg. Skills Netherlands is de goede partij om dit overleg vorm te geven aangezien deze partij door het ministerie is aangewezen als de gedelegeerde voor de EuroSkills en WorldSkills. Hiertoe hebben de mbo-scholen ieder voor zich een afspraak met Skills Netherlands gemaakt. De school is zelf aan zet om de schoolwedstrijden te organiseren en samen met de collega-instellingen de regionale voorronden. Op landelijk niveau werken de scholen onder de regie van Skills Netherlands. Elke mbo-school krijgt de ondersteuning van en gebruikt de materialen en wedstrijd- en beoordelingssystematieken van Skills Netherlands en organiseert jaarlijks de eigen schoolvakwedstrijden. Van de branches met de sociale partners verwachten de mbo-scholen op den duur dat zij zich in zullen zetten voor de landelijke wedstrijden

en vooral voor de internationale vakwedstrijden. Hier kunnen de sectorkamers van SBB dienen als overlegplatform tussen de partijen.

7.5.2. Wedstrijden die worden georganiseerd met de branche luchtvaart

Het gaat hierbij om opleidingen voor de Lucht- en Ruimtevaart waarvoor wedstrijden georganiseerd worden door het luchtvaartfonds. Landelijk wordt door het luchtvaartfonds een concours georganiseerd voor bijzonder onderzoek (hbo/wo) en/of praktijkopdrachten/stages (mbo). MBO-College Airport participeert incidenteel in dit concours. De opleiding gaat, structureel, geselecteerde excellente studenten stimuleren om mee te doen aan dit concours en de studenten daarbij begeleiden. Dit als onderdeel van het excellentie programma voor de luchtvaart. Het ROC van Amsterdam wil in het algemeen wedstrijden onderdeel laten zijn van het excellentie plan omdat ze bijdragen aan het creëren van een klimaat wat uitdaagt tot excellentie en tevens de potentie van excellente mbo studenten zichtbaar maakt voor het bedrijfsleven. Het ROC van Amsterdam is zich er van bewust dat in komende jaren getracht wordt om deze initiatieven onder te brengen bij Skills en zal dit waar mogelijk ook ondersteunen.

8 Haalbaarheid en draagvlak

Zoals in hoofdstuk 5.1 beschreven zijn de plannen het initiatief van de opleidingsteams van het ROC van Amsterdam. De plannen komen voort uit bestaande initiatieven die verbreed worden of structureler worden ingezet. Dat betekent dat er kennis beschikbaar is evenals een relevant netwerk. Bij nieuwe initiatieven wordt een ontwikkelfase, een uitvoeringsfase en bijstellingswijze beschreven. De bijdrage aan de professionalisering van de docent wordt geborgd doordat de afdeling HRM van ROCvA en ROCvF actief bij dit excellentie plan is betrokken. Tevens zal de nauwere samenwerking met het bedrijfsleven actuele kennis in het opleidingsteam brengen. Op opleidings- en collegeniveau wordt draagvlak met de stakeholders gecreëerd en waar nodig versterkt. Het betreft hier samenwerking met bedrijfsleven en het betrekken van de studentenraden bij het definiëren excellentie en excellentie trajecten. Het ROC van Amsterdam investeert al in ouderbetrokkenheid en zal dit uitbreiden. Bij één MBO College wordt geëxperimenteerd met een ouderraad.

De samenwerking met het hbo is al onderdeel van de samenwerking bij een aantal initiatieven. In de regio wordt er al jaren samengewerkt in het 'Regionale netwerk mbo-hbo Noord Holland Flevoland'. De excellentie plannen van het ROC van Amsterdam, ROC van Flevoland en de andere mbo instellingen in de regio zullen op sector niveau en op bestuurlijk niveau geagendeerd worden. Ook met het vmbo zal samenwerking gezocht worden op het thema excellentie.

9 Sturing en duurzaamheid.

9.1 sturing

Voor sturing en verantwoording zal de bestaande verantwoordingssystematiek van het ROC van Amsterdam gebruikt worden zoals beschreven in het Kwaliteitsplan 2015-2018. De uitgebreide excellentieprogramma's met de daarin beschreven werkwijze en ambitie per MBO College en team zijn als basis voor dit plan gebruikt en zullen ook de basis zijn voor interne verantwoording op opleidingsteamniveau, MBO College niveau en het instellingsniveau.

Daarnaast zal er een begeleidingsgroep in het leven geroepen worden. Deze groep zal bestaan uit een beleidsmedewerker, een directeur onderwijs, een programmamanager en een opleidingsmanager. Tevens zal een vertegenwoordiger van 'de board' namens het regionale bedrijfsleven van de metropool regio Amsterdam gevraagd worden als 'critical friend' de resultaten van de ingediende plannen te beoordelen ten behoeve van eventuele bijstelling of verdere ontwikkeling.

De actualiteit van het excellentieprogramma zal aan de hand van de jaarlijkse rapportage worden geborgd en in het addendum van het Kwaliteitsplan worden meegenomen. De actualisering is van belang om bijstellingen te verwerken maar ook om initiatieven in te vullen die op dit moment nog niet in te vullen zijn.

9.2 Duurzaamheid

Naast een bijdrage aan de professionalisering van de docent bij het vormgeven van excellentie trajecten wil het ROC van Amsterdam duurzaamheid van het werken aan excellentie creëren op de volgende wijze:

1. **'give back' door de student:** 'Give back' ten behoeve van de verhoging van de kwaliteit van de opleiding wordt gerealiseerd door de excellente student een rol te geven bij de uitvoering van het reguliere curriculum. Bijvoorbeeld in de vorm van een presentatie over het project of over de internationale stage aan studenten en docenten van de opleiding. Of in de vorm van ambassadeurschap, een rol in de studentenraad, het bijdragen aan een overleg met het werkveld.
2. **Excellentie certificaat:** Ontwikkeling van een excellentie certificaat voor een mbo student in de Metropool regio Amsterdam. Het board programma Human Capital beschrijft de intentie om een extra curriculaire programma te ontwikkelen voor mbo studenten met een daarbij behorend certificaat.
3. **Inbedding:** De opleidingsteams die de diverse excellentie trajecten vormgeven zal gevraagd worden een verdienmodel te ontwikkelen voor de financiering van het traject op de lange termijn. Ze zullen dat doen samen met werkveld, ouders en studenten. Voorbeelden van financiering van de bestaande meester-gezel trajecten zullen daarbij gebruikt worden.

De resultaten van deze drie lijnen zullen gebruikt worden voor het ontwikkelen van beleid en standaarden ten behoeve van uitdagend onderwijs dat uitnodigt tot excellentie en de realisering van de ambitie van beide ROC's.

10 Kennisdeling

Binnen de bestaande organisatie zijn er al diverse manieren om kennis te delen zoals studiedagen in het domein of het mbo college. Opleidingen hebben bedrijfsadvies commissies waarmee kennis gedeeld kan worden. Het ROC van Amsterdam en het ROC van Flevoland organiseren samen jaarlijks een management conferentie waar diverse actuele thema's aan de orde komen. Daarnaast zullen de bestaande netwerken zoals het 'regionaal netwerk mbo-hbo Noord Holland Flevoland' waar alle mbo instellingen in de regio vertegenwoordigd zijn gebruikt worden. Uiteraard wil het ROC van Amsterdam graag aansluiten bij landelijke netwerken rond dit thema ten behoeve van kennisdeling. De hiervoor genoemde begeleidingsgroep zal ook als taak hebben kennisdeling te stimuleren en te organiseren. Het evenement 'Verrassend vakmanschap' dat in het kader van excellentie uitgebreid

zal worden en jaarlijks terugkeert zal bijdrage aan zichtbaarheid en de kennisdeling met bedrijven. De “MBO agenda”⁴ van de gemeente Amsterdam biedt ook kansen voor kennisdeling op het thema excellentie voor Amsterdamse MBO instellingen.

11 Financiën

Het excellentieprogramma van de ROC wordt langs de vijf beschreven thema’s (hoofdstuk 7) ingericht. Het zwaartepunt komt te liggen bij de programmaonderdelen ‘Extra curriculaire’ en ‘internationalisering’. De meester-gezel initiatieven vormen een onderdeel van de ‘extra curriculaire activiteiten’.

De inzet voor het vakwedstrijdendeel wordt voor een groot deel bepaald door de deelname aan het sector brede SKILL’s Heroes programma.

De thema’s blijven in de planperiode gelijk. De intensiteit van de inzet kan in de jaren per thema en activiteit verschillen. Een aantal programmaonderdelen hebben een groei potentie en andere onderdelen vragen van begin af aan extra inzet. Het benodigde jaarlijks budget bedraagt €1.779.000,- (zie bijlage 3). Op basis van het monitoren van het excellentieprogramma (plancycli, jaarlijkse rapportage) kan het programma en de inzet van middelen aangepast worden.

12 Evaluatie en onderzoek

De evaluatie zal bestaan uit het vaststellen of de ambities gehaald zijn in de vorm van:

- Aantallen studenten/docenten/groei deelname vakwedstrijden;
- Scores van studenten als het gaat over tevredenheid over onderdeel uitdagend onderwijs;
- Tevredenheid docenten

Daarnaast zullen we aansluiten bij fase twee van het onderzoek naar de excellentie programma’s in het MBO waarvoor een aanvraag is ingediend bij het NRO door MBO College Zuid. Dit onderzoek zal in ieder geval de basis zijn voor een evaluatie formulier voor alle betrokken partijen: studenten, bedrijven en docenten.

De aangevraagde subsidie (NRO) is gericht op onderzoek bestaande uit twee delen. Het eerste deel is gericht op: hoe kunnen op MBO College Zuid excellentieprogramma’s ontwikkeld en geïmplementeerd worden waarmee de vooraf gestelde doelen behaald worden? Het tweede deel van het onderzoek is gericht op disseminatie van de onderzoeksresultaten naar de andere MBO colleges van het ROCvA en van ROCvF. De aanvraag is ingediend samen met de HvA.

---

⁴ <http://www.amsterdam.nl/onderwijs-jeugd/nieuws/nieuwsberichten/amsterdam-lanceert/>

Bijlage 1 De concept definities

De hieronder beschreven 'concept definities' zijn opgesteld met als doel om uiteindelijk een toetsingskader voor de excellentie trajecten te creëren. Ze zullen in de looptijd van het plan aangevuld en bijgesteld worden en uiteindelijk als standaard worden gebruikt.

De excellente student

Voor het vaststellen van de definitie van een excellente student zijn de inzichten en de conclusies van de werkgroep Excellentie van MBO diensten gebruikt .

Wat verwachten we van de werknemers van de toekomst? Dat ze genoeg vak kennis hebben en braaf doen wat de baas zegt? Is dat nog voldoende in een globaliserend werkveld waarin steeds vaker interdisciplinair samengewerkt wordt? Of hebben we mensen nodig die over de grenzen van hun vak heen durven te kijken en met originele acties en creatieve inzichten proberen om hun werkzaamheden op een hoger plan te brengen? Niemand weet nu wat wijsheid is, want we weten niet voor welke banen we de huidige studenten precies opleiden. Maar dat ze in de toekomst zoveel mogelijk *21st Century skills*⁵ nodig zullen hebben is algemeen bekend. Excellent onderwijs is een krachtig middel om zowel studenten als docenten te helpen bij de ontwikkeling van die *21st Century skills*.

Een excellente student is een kritische beroepsbeoefenaar die meer uitdaging zoekt dan het gangbare curriculum aanbiedt. Dat betekent dat de student geen studievertraging heeft en bovengemiddeld presteert, zelfsturend handelt en gemotiveerd is helemaal voor de opleiding of het vakmanschap te gaan.

Selectie

De selectie wordt gedaan op basis van studieprestaties en motivatie (bijvoorbeeld door middel van een motivatiebrief, een presentatie of een filmpje) en bij voorkeur ook in samenspraak met het bedrijfsleven.

Een extra curriculaire programma

*Dit betreft een programma boven op het gewone curriculum. Het programma verbreedt en of verdiept het vakmanschap /de beroepsvaardigheden van de student. Het gaat om verbreding en of verdieping in combinatie met verzwinging. Projecten of opdrachten vinden plaats op de school of in het werkveld. Een 'critical friend' ondersteunt het proces. Het is **geen** extra keuzedeel. Normering in SBU wordt vastgesteld op basis van verkregen inzichten.*

Tijdens het excellentie programma ontwikkelt student een "Growth Mindset"⁶

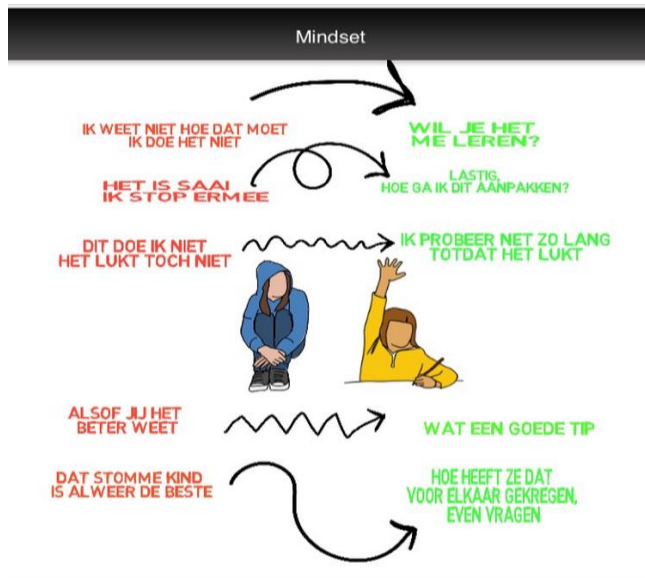
---

⁵ <http://www.21stcenturyskills.nl/>

⁶ Carol Dweck: <http://www.gelukkighbkids.nl/mindset/>

Growth mindset

Een professionele docent

De professionele docent is bevoegen vakdocent en draagt uit dat je door inspanning en oefening heel veel eigen kan maken. De docent praat *met* de student en niet *tegen* de student, hierdoor wordt interactie bevorderd waarin het leren centraal staat voor zowel de student als de docent. Deze houdingsaspecten zullen worden gekoppeld aan de kenmerken van de 'excellente LC docent'. De module 'excellente LC docent' (onderwijskunde) zal waar van toepassing ingezet worden t.b.v. verdere professionalisering. Van de professionele docent wordt verwacht dat hij of zij voortdurend bezig is met ontwikkeling van zichzelf, het team en het onderwijs in relatie tot de beroepspraktijk. De docent reflecteert op deze ontwikkelingen en neemt er verantwoordelijkheid voor.

Verklaring of certificaat van excellentie

We kunnen nog niet altijd spreken van een echt certificaat omdat dit een formele erkenning veronderstelt en dat is nog niet mogelijk.

Het ROC van Amsterdam stelt dat:

De verklaring of certificaat zichtbaar maakt wat de student heeft gepresteerd. In de verklaring of het certificaat wordt de prestatie onderschreven door een toonaangevend bedrijf, de branche of de regio. Dit kan nationaal of internationaal zijn.

'Give back'

'Give back' ten behoeve van de verhoging van de kwaliteit van de opleiding wordt gerealiseerd door de excellente student een rol te geven bij de uitvoering van het reguliere curriculum. Bijvoorbeeld in de vorm van een presentatie over het project of over de internationale stage of de opleiding. Of in de vorm van ambassadeurschap, een rol in de studentenraad, het bijdragen aan een overleg met werkveld.

Bijlage 2:   Excellentieplan in acties per thema

Thema 1:   Certificaten in samenwerking met de branche: meester- gezel

In totaal 128 studenten op jaarbasis

De inzet van het ROC van Amsterdam is om vanuit ‘excellentie’ certificering in samenwerking met de branche tijdens de opleiding stappen te zetten om toe te groeien naar meestertitels vanuit de branches. Hiertoe kan het initiatief in de horeca inspireren. Samen met KHN worden aan de hand van het ‘Markante ondernemer’-initiatief nieuwe standaarden ontwikkeld die de basis kunnen vormen voor een meestertitel.

1.1   Horeca: Versterking binnen het team koken en gastheerschap niveau 2/3

Het team Koken & Gastheerschap biedt, in samenwerking met het Koksgilde een sterklas niveau 4 opleiding (Crebo 95101) voor de meest getalenteerde koks, die werken bij de toonaangevende restaurants in heel Nederland. Als voorbereiding op deze klas wordt een talenklas niveau 2/3 vormgegeven. Alle gemotiveerde studenten (BOL & BBL) kunnen aan het einde van onderwijsperiode 1 solliciteren. Er wordt per cohort één talentklas ontwikkeld. Het werkveld is betrokken bij de selectie van de studenten. Voor de BBL-studenten geldt als aanvullende eis dat ze 1,5 in plaats van 1 dag per week naar school komen. Bij succesvolle afronding van de talentklas krijgen de studenten naast hun diploma een door het koksgilde erkend certificaat.

Maximaal 20 studenten per jaar.

1.2   Horeca: uitbreiding sterklasconcept naar andere horeca opleidingen

De kennis en ervaring die opgedaan is bij de sterklas zoals die nu uitgevoerd wordt in samenwerking met het Koksgilde wordt gebruikt voor de onderstaande sterklassen. Het betreft steeds een groep van (maximaal) 15 á 20 studenten die in vanaf het tweede jaar in samenspraak met de branche een extra curriculaire programma volgen, dat aangevuld wordt met stages in voor de branche bij toonaangevende bedrijven. Verzwaring programma bestaat uit internationale studie reizen en tijdens de opleiding volgen de studenten zowel de leermeester- als de assessor-training.

1.2.1   Sterklas Gastronom- Sommelier (BBL, crebo 94163) in samenwerking met het SVH (Stichting Vakbekwaamheid Horeca Studenten die de opleiding succesvol afronden kunnen doorgroeien naar hun diploma SVH Meestergastheer/-vrouw.

Maximaal 20 studenten per jaar

1.2.2   Sterklas Patissier (crebo 94241) samen met WVH

Maximaal 15 studenten per jaar

1.2.3   Sterklas Bakker (crebo's 90304) samen met de WVH

Maximaal 15 studenten per jaar

1.2.4   Sterklas Front Office Manager (crebo 94072)

Maximaal 20 studenten per jaar.

1.3 Luchtvaart: Part 66

Beroepen in de Vliegtuigonderhoudstechniek kennen in toenemende mate een internationale dimensie. De wereldwijde certificering Part 66 is daarvan het voorbeeld. Er is reeds jarenlang ervaring met het tamelijk generiek aanbieden van onderwijs dat voorbereid op Partcertificaten. De reden hiervan ligt in de meerwaarde die dit heeft voor bepaalde segmenten in het werkveld van de Vliegtuigonderhoudstechniek. Het behalen van partcertificaten is voorbehouden aan de meest getalenteerde en gemotiveerde studenten. Dat betekent ook dat er structureel aandacht moet zijn voor programmering, begeleiding en selectie, met als doel de incidentele deelname aan dit certificering traject om te zetten in een verzaamd extra aanbod met professionele begeleiding, waar ook internationale stages onderdeel van kunnen zijn. Doel is certificering van ca 20 % van het aantal studenten per cohort. *Vanaf 2016 circa 10 per jaar.*

1.4 Techniek: Kart

De Afdeling Electro techniek is sinds 2011 betrokken bij Technochallenge en heeft de ambitie om de kart over 5 jaar (in 2020) autonoom te laten rijden over een circuit. Een tussenstap hierin is dat de kart op afstand te besturen is (2018). Jaarlijks wordt één team van vijf a zes excellente studenten uitgezocht. Deze studenten komen uit verschillende leerjaren van de opleiding Elektrotechniek. De studenten ontvangen na ieder deelgenomen seizoen een certificaat. In totaal zijn er drie certificaten te behalen. Teammember, Advanced Teammember en Master Teammember. Het certificaat wordt mede ondertekend door de organisatie Technochallenge waaraan verschillende toonaangevende bedrijven zijn verbonden. Er wordt een communicatieplan opgesteld. Deze Challenge kan mogelijk ondergebracht worden bij skills wedstrijden. *Circa 6 á 7 studenten per jaar.*

1.5 Techniek: Solar boat

Excellente studenten worden uitgedaagd om bestaande en nieuw technieken eigen te maken die in de nabije toekomst een grote rol gaan spelen in duurzaamheid (zonne-energie). Jaarlijks zal één team van vijf a zes excellente studenten geselecteerd worden. Deze studenten komen uit verschillende leerjaren van de opleiding Werktuigbouwkunde en Mechatronica. Op deze wijze kan kennis worden overgedragen en ervaring worden opgedaan in zowel uitvoerend als leidinggevend werk. Jaarlijks op te leveren producten: communicatieplan, sponsorplan, businessplan, begroting innovaties aan de Solarboat en ambitie. De afdeling 'Nieuwe Technologie' van het ROCvA heeft al ervaring met de Solar boat races maar wil de ambitie verhogen en het proces professionaliseren. De ambitie is om over 5 jaar (in 2020) de eerste plaats in de Solar-race te behalen. Via het verbeteren van het bestaande ontwerp, deelname aan diverse challenges is de ambitie om in 2018 de modernste Solarboat ontworpen en gebouwd te hebben. Daarmee wordt een naam opgebouwd, de excellentie van de studenten herkend door de branches en kan er naar vaste sponsors worden gezocht ten behoeve van de duurzaamheid van dit traject. Deelname aan de 'challenges' zorgen voor zichtbaarheid, uitdaging en professionalisering. *Circa 5 a 6 studenten per jaar.*

1.6 Mode: Maatkleding

De opleiding mode biedt de mogelijkheid aan individuele studenten om bijzondere projecten uit te voeren. Excellente Studenten Maatkleding worden in staat gesteld om, naast het reguliere opleidingstraject (damesmode) een extra verzaamd programma 'Herenmode' te doen. Het traject wordt in nauwe samenwerking met de heren mode branche Dennis Diem e Munro Tailoring uitgevoerd. *15 studenten per jaar.*

Thema 2: Internationalisering (ca. 340 studenten op jaarbasis in 2016, 14 docenten)

2.1 Internationalisering curriculum, mobiliteit docenten en BTEC programma (College Zuid)

Het MBO College van het ROC van Amsterdam dat opleidingen kunst & cultuur, uiterlijke verzorging, juridische dienstverlening en het Jan des Bouvrie College verzorgt heeft nu een BTEC programma ontwikkeld voor de opleiding mode. Tevens is er ervaring met het organiseren van internationale stages. Op basis van deze kennis en ervaring wordt er een internationaliseringsprogramma uitgerold dat bestaat uit drie lijnen.

- 2.1.1 De eerste programmalijn betreft de internationalisering van het curriculum en het bevorderen van mobiliteit van docenten. Voorzien wordt in een toename van jaarlijks 3 docenten in 2015 naar 5 en uiteindelijk in 2018 structureel naar 10 docenten die per jaar naar het buitenland gaan. *Groeiend tot 10 docenten per jaar*
- 2.1.2 De tweede programmalijn betreft het ontwikkelen van een BTEC programma voor de opleidingen Grime en Art & Entertainment. Dit wordt gedaan op basis van de ervaring die er zijn bij mode. *Twee nieuwe groepen van 15 à 20 studenten in BTEC programma, tot 40 studenten.*
- 2.1.3 De derde programmalijn betreft het bevorderen van internationale stages. De ambitie is het aantal studenten dat een internationale stage doet hier te verhogen van een paar in 2015 tot 30 per jaar in 2016, om uiteindelijk in 2018 100 studenten jaarlijks een stage in het buitenland te laten volgen. *Steeds meer studenten gaan op internationale stage. Uiteindelijk 100 per jaar in 2018.*

2.2 Luchtvaart: internationale stages, netwerk en BTEC programma vanuit IBS

Het MBO College dat de opleidingen luchtvaart (luchtvaartdienstverlening en luchtvaarttechniek), het BTEC programma International Business Studies (IBS) en een opleiding toerisme aanbiedt zal investeren in het verder uitbouwen van het netwerk van internationale bedrijven. Dit ten behoeve van een structureel aanbod voor niveau 4 studenten. Ingezet wordt op twee programmalijnen:

- 2.2.1 De eerste programmalijn betreft de bevordering van internationale stages in de luchtvaart. Voorzien wordt in een toename van het aantal internationale stages van 5 tot 10 per jaar (op de 150 studenten) naar minimaal 50 per jaar in 2018. *Steeds meer studenten gaan op internationale stage, groeiend naar 50 studenten per jaar op in 2018.*
- 2.2.2 De reeds bestaande opleiding International Business Studies die de Engelstalige BTEC aanbiedt heeft de ambitie minimaal 10 % van hun studenten toe te leiden naar een diploma waar 'distinction'⁷ op staat en wil daar ook op investeren. Dit is een formeel erkend niveau in de BTEC. *Het streven is dat 3 studenten per jaar een 'distinction' diploma halen.*

---

⁷ Unit results are graded as Pass, Merit or Distinction.

2.3 Horeca: internationale hospitality, China en extra taalprogramma

Het MBO Colleg dat alle opleidingen horeca toerisme en facilitair aanbiedt, heeft van oudsher ervaring met studenten mobiliteit. Dit MBO College zet in op verdere professionaliseren door een module 'International hospitality' gekoppeld aan een verlengde buitenlandse stage te ontwikkelen en aan te bieden. Verkend wordt een verbinding met Toerisme onderwijs in China en er wordt ingezet op extra taalontwikkeling.

2.3.1 Dit betekent een grondige voorbereiding op stage door een extra module 'International hospitality', de selectie van de studenten en de verlenging van de stage periode. Voor toonaangevende bedrijven in het buitenland is dit ook een goede reden om een interessante stage aan excellente mbo studenten aan te bieden. Het bestaande netwerk van buitenlandse stage bedrijven zal hier bij betrokken worden. Doel is in het komend schooljaar te starten met de ontwikkeling en per 2016/2017 maximaal 30 studenten per jaar te selecteren van de niveau 4 opleidingen Gastronomie/Sommelier, Gespecialiseerd Kok, Horeca Ondernemer, Facilitair Manager, Front Office Manager en Leisure & Hospitality Executive.

Circa 30 studenten per jaar in 2016.

2.3.2 Dit mbo college werkt ook samen met de Sichuan Tourism University uit China en onderzoekt of het zal participeren in het 'shadowing' programma met China.

2.3.3 Een extra taalprogramma. In samenwerking met de Koninklijke Horeca Nederland en de gemeente Amsterdam zal ook een programma worden uitgevoerd met als doel het taalniveau van de Amsterdamse horeca te verbeteren door een verzaamd programma moderne vreemde talen. Begonnen wordt met Engels en Duits. De daarvoor geselecteerde taaldocenten van dit college zullen zich meer uitgedaagd voelen, omdat ze hun vak op een hoger niveau kunnen uitoefenen. Gemotiveerde studenten krijgen de kans een extra module te volgen die van toegevoegde waarde is, ongeacht hun vervolgstudie/carrière. In 2015 start de ontwikkeling en het doel is om in vanaf 2016 het aanbod aan te bieden aan twee groepen studenten voor Duits en twee groepen voor Engels. In totaal 50 studenten Engels en 50 studenten Duits. *Groeiend naar 100 studenten per jaar in 2018.*

2.4 Ondernemer en manager detailhandel

Het team van de Niveau 4 opleidingen Filiaalmanager en Ondernemer Detailhandel zet in op het voorbereiden van studenten op het werken in een globaliserende arbeidsmarkt en is bezig een samenwerkingsverband opzetten met internationaal werkende ketens in de detailhandel (o.m. C & A; H & M, Zara, Hema) ten behoeve van uitdagende stages voor excellente studenten. Doel is ondernemendheid en excellentie te stimuleren.

Ter voorbereiding wordt extra Engels in het curriculum voor studenten niveau 4 aangeboden. Daarnaast wordt aangesloten bij de daarvoor relevante keuze delen in het kwalificatie dossier (interculturele intelligentie en voorbereidingen stage in het buitenland). De ambitie is om van een mobiliteit van 2 docenten per jaar en 4 internationale stages voor de studenten, naar 12 internationale stages voor de studenten en de mobiliteit van 4 docenten per jaar te gaan.

12 internationale stages voor studenten en 4 studiereizen voor docenten op jaarbasis.

2.5 Topsport

De team van de sportopleiding van het MBO College in Hilversum wil studenten door middel van een internationale stage kennis laten maken met coaching in de top sport. Zij worden hier door middel van een speciaal programma op voorbereid in samenwerking met HBO en sportbonden. In samenwerking met CCUSA (organisatie voor sportmanagers/sportleiders in de USA) worden studenten voorbereid op het werken in de topsport.

Vanaf 2016 lopen 3 studenten stage in Amerika

2.6 elearning

De ontwikkeling naar het meer opdoen van internationale (stage) ervaringen vraagt ook om bijpassende mogelijkheden om ook op afstand te leren. Internationalisering en elearning gaan hand in hand. Om deze reden wordt in het kader van internationalisering ingezet op versterking van de elearning mogelijkheden.

Thema 3 en 4: Een extra curriculaire programma én extra zware stage

(227 studenten op jaar basis inclusief extra zware stage)

Dit thema is beschreven als 'een extra onderdeel van het onderwijsprogramma, waarbij docenten een beroep doen op het eigen initiatief en ondernemend gedrag van studenten (bijvoorbeeld de productie van een businessplan of een masterclass'). Dit thema geeft de mogelijkheid om buiten de gebaande paden en in samenwerking met bedrijven of branches, onze excellente studenten in te kunnen laten spelen op innovatieve interessante projecten en ontwikkelingen.

3.1 Powerteam ondernemerschap

Bij de opleidingen Art & entertainment, Juridische dienstverlening en interieur adviseur en sport. Het betreft een extra verzwaaring van het keuzedeel Ondernemerschap voor studenten met een ondernemende houding en skills aansluitend op vaardigheden van de 21^e eeuw.

Groeiend naar 100 op jaarbasis in 2018 verdeeld over 6 opleidingen.

3.2 Innovatie-laboratorium

Een innovatie-laboratorium waarin excellente studenten in samenwerking met de beste vakdocenten en het werkveld aan de slag gaan met projecten die iets nieuws toevoegen aan de bestaande vakkennis. *Circa 15 studenten per jaar.*

3.3 Frank Sanders' Academie

Een extra-curriculaire traject waarin excellente studenten van de Frank Sanders' Academie (FSA) in samenwerking met excellente vakdocenten een Excellente musicaltheater producties ontwikkelen en uitvoeren. De producties worden jaarlijks uitgevoerd en zijn ontwikkeld een team. Het team wordt jaarlijks samengesteld uit maximaal 7 excellente studenten en excellente professionals. *Maximaal 7 studenten per jaar.*

3.4 Talent Meets Top

Door middel van het programma Talent Meets Top worden de excellente ICT studenten tijdens een extra stage bij een toonaangevend ICT bedrijf begeleid door ICT professionals waardoor de kans op een interessante baan wordt vergroot. De ICT worden door de deelnemende ICT bedrijven geselecteerd op excellentie. Het betreft een extra programma van ca 50 SBU. Deelnemende bedrijven zijn o.a. Leaseweb, PWC (dienst ICT), Hewlett Packard, KPN, Ultimium en Microsoft. Voorzien wordt in jaarlijks 40 studenten van alle niveau 4 opleidingen ICT. *Circa 40 studenten per jaar.*

3.5 Excellent masters in progress

Studenten Financiële beroepen en Commerciële dienstverlening niveau 4 met een excellent profiel in de opleidingen organiseren een masterclass als resultaat van een aantal voorbereidende workshops en bijeenkomsten met het bedrijfsleven. Het levert een bijdrage aan het sneller opbouwen van een netwerk waarbij de talentontwikkeling naar een excellent niveau wordt gestimuleerd. Hierdoor ontstaat bewustwording van vaardigheden passend bij de hedendaagse sociale intelligentie. *Circa 10 per jaar.*

3.6 How to create business

Studenten van de Financiële beroepen en Commerciële dienstverlening gaan een "battle" aan, waarin innovatieve ideeën in het vakgebied worden belicht. Door middel van een voorprogramma worden de studenten betrokken. Actieve benadering van bedrijven om deel te nemen in de jury. Onderzocht wordt hoe dit op onderdelen ondergebracht kan worden bij skills. *Circa 10 per jaar.*

3.7 Bedrijfsovername

Excellente studenten van de opleidingen Ondernemer Retail; Manager Retail; Junior Accountmanager; Assistent Manager Int. Handel; Vestigingsmanager Handel leren een bedrijf over te nemen. Onderdelen zijn masterclasses door experts zoals (familie)bedrijf eigenaren, banken en bedrijven die (micro) kredieten verstrekken, coaching bij het maken van een concreet businessplan. Betrokken bedrijven zijn onder meer PAVO (coach), Qredits en ING bank. *Circa 10 per jaar.*

3.8 Pilot factory

Naar aanleiding van Incidentele samenwerkingsvormen (soms over scheidslijnen heen) met bedrijven of organisaties is de het voorstel voor de 'Pilot Factory' ontstaan. De Pilot Factory biedt ambitieuze en excellente studenten de mogelijkheid om samen met ambitieuze en excellente docenten en het regionale bedrijfsleven aan innoverende projecten te werken. In een beroepsmatige setting en een laboratorium-achtige setting. Zo is het mogelijk om 'cross overs' tot stand te brengen. In principe kunnen studenten en docenten van alle opleidingen in uiteenlopende projecten participeren. *Circa 10 per jaar vanaf 2016*

3.9 100% in de praktijk

Samen met The College Hotel (TCH) wordt een opleiding Hotelmanagement (crebo 90303) vormgegeven, waarbij het leren volledig in de praktijk plaatsvindt bij TCH. Het is zowel een verdiepende opleiding (aan alle mogelijke beroepssituatie wordt vanuit de praktijk aandacht besteed) en verbrede opleiding (er wordt ook geleerd/stage gelopen bij afdelingen die in de reguliere opleiding hooguit theoretisch aan bod komen). *Maximaal 20 studenten per jaar vanaf 2016*

3.10 Zorgpact

In april 2015 heeft de commissie Innovatie Zorgberoepen & Opleidingen het advies 'Naar nieuwe zorg en zorgberoepen: de contouren' uitgebracht. De ministers van VWS en OCW hebben dit advies met een gezamenlijke brief aangeboden aan het parlement. In het verlengde van het advies is in de brief een Zorgpact aangekondigd in navolging van het Techniekpact. Doekle Terpstra is aangesteld om met de ervaringen vanuit het techniekpact samen met de zorgaanbieders, onderwijsinstellingen en overheden te komen tot een actiegerichte regionale aanpak.

In het advies presenteert de commissie een dynamisch continuüm van bekwaamheden, afgestemd op de zorg die mensen in staat stelt zoveel mogelijk zelfstandig en in hun eigen leefomgeving te kunnen functioneren. De zorgsector gaat van transitie naar transformatie. De commissie beschrijft in een model een integrale dynamische benadering van de Nederlandse gezondheidszorg en het professioneel handelen dat hierbij gewenst is. Dit vraagt nieuwe onderwijsprofielen voor mbo, hbo en wo gericht op de zorgvraag (zorgarrangementen). Zorgprofessionals zullen op een ander manier, multidisciplinair gaan werken. De commissie komt eind 2015 met een advies over het opleidingscontinuüm voor de gezondheidszorg.

De ROC pakt deze ontwikkeling op en zal in samenwerking met de branche inzetten op een excellentieprogramma "Zorg" vanaf 2016 in het kader van het zorgpact in wording. Ook het advies over het opleidingscontinuüm zal daarbij koers kunnen geven. De inrichting van een excellentieprogramma 'Zorg' hangt samen met deze aangekondigde ontwikkelingen. In dit stadium kan het programma nog geen handen en voeten krijgen, maar de urgentie die het advies en ook beide ministers meegeven vragen wel om actie in de planperiode van het excellentieprogramma van de ROC.

De geschetste toekomst van het werk in de zorg zal nieuwe eisen stellen aan opleidingen. Een excellentieprogramma "Zorg" is een passende drager om geselecteerde studenten al 'multidisciplinair en interprofessioneel' te laten leren en op te leiden. De commissie ziet dit als basis voor het multidisciplinaire werken van de zorg van de toekomst. Multidisciplinair en interprofessioneel leren kan vorm krijgen in een verzaamd curriculum en in toonaangevende stages. De opbrengsten van dit excellentieprogramma kunnen houvast bieden voor de ontwikkeling van innovatieve mbo zorgopleidingen die meegaan in de zorg 'transformatie'. *PM vanaf 2016*

3.1 Een extra zware stage

Studenten van de opleiding topsport maken kennis met coaching in topsport. Zij worden hier door middel van een speciaal programma op voorbereid in samenwerking met HBO en sportbonden. Studenten lopen stage bij topsportteam gericht op topsportcoaching (o.a. niveau 5 onderdelen Kwalificatiestructuur Sport) Studenten maken gebruik van nieuwe media (blended learning). De stage wordt georganiseerd in samenwerking met Topsport-organisaties: sportclubs en sportbonden, HBO. *5 studenten per jaar vanaf 2015*

Thema 5: Vakwedstrijden

Het ROC van Amsterdam gaat deelnemen aan de SKILL wedstrijden en participeert in het mbo-brede Skills Heroes programma. Dit vraagt een contributie bijdrage en inzet ter voorbereiding en begeleiding van de Skills wedstrijden. Hierbij staat ook het groeimodel voor ogen die past bij de Skills Heroes aanpak. De gehanteerde verhouding tussen contributie en inzet van middel voor de voorbereiding is 50-50.

Voor de eerste periode gaat het ROC van Amsterdam in ieder geval meedoen aan de volgende vakwedstrijden in 2015/2016:

- *kappers,*
- *schoonheidsspecialist,*
- *mode,*
- *kok ,*
- *patissier,*
- *gastheer gastvrouw,*
- *Bouw timmerman voor niveau en 2/3.*

Excellentie plan ROCvA

Bijlage 3 Financiën

Internationalisering	FTE	GPL	financiën	extra curiculair	FTE	financieel	skills wedstrijden	FTE	financieel	meester gezelschap / certificaten met de branche	FTE	financieel	extra toonaangevende stage	FTE	financieel	totaal
Btec, mode, stage, docenten	1,50	€ 64.154	€ 96.231	powersteam, ondernemerschap Frank Sanders	1,20	€ 76.985	kappers, grime, mode etaleren	0,45	€ 28.869			€ -			€ -	€ 202.085
		€ 64.154			0,20	€ 12.831										€ 12.831
stages	1,00	€ 66.890	€ 66.890			€ -	koken gastheer	0,05	€ 3.345	frontoffice	0,25	€ 16.723				€ 86.957
extra taal	0,70	€ 66.890	€ 46.823			€ -	patisserie	0,05	€ 3.345	koken gastheer	0,25	€ 16.723			€ -	€ 66.890
international hospitality		€ 66.890	€ 12.000			€ -			€ -	gastronoom	0,30	€ 20.067			€ -	€ 32.067
		€ 66.890	€ -			€ -			€ -	bakker patiserie	0,40	€ 26.756			€ -	€ 26.756
Btec, stages		€ 66.656	€ 50.000	luchtvaart	1,80	€ 119.981			€ -	part		€ 75.000			€ -	€ 244.981
		€ 66.656	€ -	innovatielab		€ 125.000			€ -			€ -			€ -	€ 125.000
		€ 64.154	€ -	masters in progress,	0,40	€ 25.662	batle of zuidoost/ how to create business	0,50	€ 32.077			€ -			€ -	€ 57.739
		€ 64.154	€ -	bedrijfsovername	0,40	€ 25.662			€ -			€ -			€ -	€ 25.662
		€ 64.154	€ -	smart retail	0,40	€ 25.662			€ -			€ -			€ -	€ 25.662
		€ 64.154	€ -	to the top	0,40	€ 25.662			€ -			€ -			€ -	€ 25.662
		€ 64.154	€ -	PR		€ 10.000			€ -			€ -			€ -	€ 10.000
stages handel	0,80	€ 66.418	€ 53.134			€ -	timmerman bouw	0,30	€ 19.925	cart project	1,00	€ 66.418			€ -	€ 139.478
		€ 66.418	€ -			€ -			€ -	solar boat		€ 36.000			€ -	€ 36.000
		€ 66.418	€ -			€ -			€ -	solar boat	0,30	€ 19.925			€ -	€ 19.925
		€ 66.418	€ -			€ -	skills	0,40	€ 26.567			€ -			€ -	€ 26.567
topsportcoach	0,50	€ 69.185	€ 34.593	pilot factory	1,50	€ 103.778			€ -	maatkleeding	0,50	€ 34.593	topsportcoach	0,50	€ 34.593	€ 207.555
e learning		€ 69.185	€ 2.500			€ 70.000							e learning		€ 2.500	€ 75.000
		€ 69.185	€ -	talent meets top	0,30	€ 20.756									€ -	€ 20.756
		€ 69.185	€ -	pr		€ 4.000									€ -	€ 4.000
		€ 68.575	€ -	zorgpact		€ 100.000			€ -			€ -	zorgpact		€ 100.000	€ 200.000
		€ 68.089	€ -			€ -	projectleider	0,20	€ 13.618			€ -			€ -	€ 13.618
		€ 68.089	€ -			€ -	groeimodel skills		€ 94.232			€ -			€ -	€ 94.232
			€ 362.171			€ 745.976			€ 221.978			€ 312.204			€ 137.093	€ 1.779.421
																€ 1.779.421